
Fra: Belinda Foss <belindafoss8@gmail.com>
Sendt: 6. september 2022 10:22
Til: Postmottak LMD
Emne: Fwd: Forslag til ny dyrevelferdsmelding. Høner og kyllinger.

----- Forwarded message -----

Fra: **Belinda Foss** <belindafoss8@gmail.com>
Date: tor. 1. sep. 2022, 23:33
Subject: Forslag til ny dyrevelferdsmelding. Høner og kyllinger.
To: Belinda Foss <belindafoss8@gmail.com>

Høns i Norge stammer fra ville jungel høns i regnskogen i Sørøst -Asia. Flokken består av 5-10 høner pluss ungfugler, unghanner og kyllinger. De har en sterk rangordning. Hannen er sjef og vagler seg øverst. De dominante hønene under hanen og kyllingene er nederst. Hakking forekommer svært sjelden, da de underdanige har muligheter for å trekke seg unna. De lever i busker og kratt og vagler i lavhengende greiner. De hviler brystet på vaglen når de sover. Hun legger ca 18 egg i året og lever i 5 - 10 år.

Der er ca 500 hønseraser i verden. 52 er godkjent i Norge.

Ross 308.

Hun er laget for å gi en svær brystfilet. Kyllingene tipper framover av vekten og får balanseproblemer. De har store vansker med å bevege seg. Abnorm vekst og store helseproblemer. De klarer til slutt ikke å bevege seg og blir liggende i sin egen avføring, og får sviskader på bryst og bein. Enorm vekst fører til hjerte og beinlidelser. Avlsdyrene må sultes for ikke å spise seg til døde. Dette er en rase som må forbys som følge av alvorlig brudd på dyrevelferd.

Hubbard, Ranger Gold.

Vokser saktere og har bedre helse og motorikk. De er mer aktive og har færre problemer og er mer naturlig liv. Ved å bytte til en saktevoksende rase, vil dødeligheten synke, kyllingen lever litt lenger og får en større og sterkere kropp. Det gjør dem også mindre mottakelige for infeksjoner og smittsomme sykdommer. Et minstekrav til dyrevelferd er at kyllingen kan bevege seg.

Høner har et rikt språk. Forskerne har kartlagt minst 24 forskjellige lyder. De har et svært godt syn, og har et langt bredere fargespekter enn mennesker. De er intelligente og lærevillige og har et fremtidsperspektiv. Hun har viljestyrke til å avstå fra en belønning, for siden å inkassere en større gevinst på et senere tidspunkt. De lærer fort å koble lyssignal og etterfølgende belønning. Kjærlige, nysgjerrige og svært gode mødre. Hun gjemmer ofte ungene under vingene. Liker å hvile i solen.

Noen dager før kyllingene klekkes, vil lyset sive inn og de begynner å pipe. Hun klukker tilbake og slik lærer de hverandre å kjenne.

En verpehøne vil isolere seg. Hun vil en lun og beskyttet plass. Bruker kvist og strå som redemateriell. Hun ruger alene og tar kun korte avbrekk fra redet.

Hun legger 1 egg om dagen, og samler 7-12 egg før hun begynner å ruge. Det tar 21 dager før eggene klekkes.

Kyllingene går sammen med moren i 8-10 uker. Hun vil lære dem alt om planteføde, spiselige vekster og sosialisering. Hun beskytter dem og verner om dem. Det gjelder ikke nødvendigvis andres kyllinger.

Høner er komplekse flokkdyr og har venner og relasjoner. Ofte også til andre dyr og mennesker. De bruker mange timer daglig på å plukke frø og planteføde. De er altetende og spiser gress, ugress, kokte poteter, brød og ulike grønnsaker. De sparker opp jorda etter mark. Spiser også snegler, insekter og bær.

Fugler har ikke tenner. De er avhengige av småstein, grus og skjellsand, som hjelper til med å male opp foret i magen.

Tamhøns spiser sammenpresset kraftfor bestående av korn, fett, vitaminer og proteiner. Den er ofte fiberfattig og forårsaker løs avføring.

Høner er avhengige av sandbad annenhver dag. De trykker seg ned og sparker sand over fjærdrakten. Slår med vingene og rister seg kraftig.

Vi har 4,4 millioner verpehøns i Norge. Hver høne legger ca 330 egg i løpet av livet. Ved å fjerne egg vil hun fortsette å verpe. Vi manipulerer lyset som gjenskaper våren. De legger egg fra de er 4-5 måneder til de slaktes ved 1,5 års alder.

Over halvparten av hønene har brukne brystbein, som følge av store egg og rovdrift i produksjonen.

Vi spiser 66 millioner egg i året. I fjor kastet vi 40 tonn med egg som følge av overproduksjon og overfløydige høner.

I løsdrift holder mange høner sammen i en stor hall. 9 stk per kvm.

Foruten minimal plass, er det høye støv - og ammoniakkonsentrasjoner i hallen som forårsaker pusteproblemer.

Høner er svært følsomme for stress og uro. Siden hallen er overfylt, er det ingen steder å flykte for underdanige høner. Fjærplukking er relatert til stress og manglende sysselsetting.

Høy dyretetthet øker risikoen for aggressive sammenstøt mellom hønene. Intensiv produksjon har medført store velferdsproblemer. I tillegg er faren for infeksjoner og smitteutbrudd betydelig forsterket.

Økologiske høner har en tetthet på 6 stk per kvm. De har i tillegg rett til utegang og vinduer. Det er en forbedring fra standard fabrikkoppdrett.

I Norge er det forbudt med tradisjonelle bur. Det er tillatt å holde høner i litt større miljøberikende bur. Det består av et lite sandbad, vagle og strøsand.

Hønene gasses på gården eller får tilkjørt en gasscontainer. CO2 gass forårsaker angst, sviende smerter i svelg og lunger. Åndenød, sterke kramper og bevisstløshet før døden inntreffer. De kjøres så til et forbrenningsanlegg på Hamar for destruksjon.

Tiltak for bedre dyrevelferd hos høns.

Større plass.

Bedre forholdene for høner, minske infeksjonssykdommer og hindre stress og aggresjon.

Hviletre.

Høns sover naturlig på lave greiner. De hviler brystet på vaglen. Sover 8 timer hver natt

Skjermede rugeplasser.

En mulighet for hønene å utføre naturlig rugeadferd.

Utegang og et varmt og godt innemiljø.

Motvirker stress, beinlidelser og hønene får mosjon.

Sysselsetting.

Korn eller grovfor på gulvet. Tilfredstiller hennes hakkebehov.

Sandbad

Nødvendig for vedlikehold av fjærprakt.

Kyllinger.

Alle hannkyllinger blir sortert ut og kvernet levende av hurtigroterende kniver innen de er 1 døgn gamle.

3 millioner hver år.

Kyllinger regnes i vekt og ikke som individer. Det norske markedet er på ca 100 millioner kilogram kylling.

55 millioner som blir slaktet, er av rasen Ross 308. Monsterkyllingen.

Vi spiser i snitt 10 kg kylling per person i året. Slaktevekt 2 kg. 1 måned gamle. 18 kyllinger per kvm.

Kyllinger følger moren sin i 8-10 uker. Hun lærer dem hvor de finner mat, revirgrenser og sosiale forhold.

Kyllinger har forskjellige personligheter og hår komplekse negative og positive følelser. Deres kommunikasjonsevner sammenlignes med andre svært intelligente arter. De gjenkjenner andre i flokken. De lærer også av hverandre. Kan telle 5 objekter. De har et svært godt syn. Liker å vandre rundt og sosialisere med andre andre kyllinger.

I fabrikkoppdrett er det flere tusen kyllinger i en stor hall. Det tilfredsstillende ikke deres naturlige behov for plass, og belysningen er ikke tilpasset dem. Ingen krav om vinduer og dagslys. Lys aktiviserer kyllinger og mangel på lys gjør dem inaktive. Det øker omfanget av beinlidelser. Ammoniakkluften er kvelende.

Økologiske kyllinger har 6 kyllinger per kvm. De har tilgang til vinterhage og/eller uteområde og er skjermet for vær og vind. Dagslys og frisk luft.

Et klart bedre valg.

Transport

Kyllinger er spesielt sårbare for stress og lidelse under transport. Flere tusen pakkes inn i trangere kasser og stables i høyden. Ikke uvanlig at de brekker bein og vinger etter hardhendt behandling under plukking og pakking.

Ca 49 000 dør under transporten. Kulde, overoppheting, klemskader, pusteproblemer og hjertestans. Andelen kyllinger som dør under transport er langt høyere enn for andre landbruksdyr.

Slakting.

De er 1 måned og veier 2 kg. Kyllinger blir hengt opp i kroker etter beina på slaktelinjen. Beinbrudd forekommer også ved opphenging. Hodene deres dyppes ned i et strømførende bad for bedøving. Noen av kyllingene vrir hodet til side og unngår badet og knivene som venter på å kutte halsene deres.

De blir da skåldet levende.

Tiltak for bedre dyrevelferd. Kyllinger.

Forby hurtigvoksende raser.

Forby kverning av levende hannkyllinger.

Større plass og dagslys.

De har behov for et tykt lag med flis, vagler, plattformer, strøbad, høyballer og hakkeobjekter for sysselsetting.

Klekking og oppvekst (30 dgr) bør foregå hjemme på gården, for å unngå stress, skader og høy dødelighet under transport.

Innen utgangen av 2023 vil EU- kommisjonen legge fram et lovforslag om forbud mot å holde dyr i bur og trange binger.

Forbudet vil også gjelde Norge, da reglene er en del av EØS samarbeidet.

Et burfritt miljø for millioner av dyr.

EU-kommisjonen mener de har en moralsk og sosial plikt til å sikre dyrevelferden på europeiske gårder. De jobber for at loven skal tre i kraft fra 2027.

EU-regelverket gjelder produksjonsdyr:

Kalver, purker, kaniner, gjess, ender, vaktler og høns.

La oss håpe Norge forstår nødvendigheten av et eget dyreverntilsyn utskilt fra Mattilsynet.

Belinda Foss

Fra: Belinda Foss <belindafoss8@gmail.com>
Sendt: 6. september 2022 10:21
Til: Postmottak LMD
Emne: Fwd: Innspill ny dyrevelferdsmelding gris.

----- Forwarded message -----

Fra: **Belinda Foss** <belindafoss8@gmail.com>
Date: lør. 27. aug. 2022, 00:29
Subject: Innspill ny dyrevelferdsmelding gris.
To: Belinda Foss <belindafoss8@gmail.com>

Forutsetningen for at et dyreverntilsyn fungerer, er oppfølgingen og prioriteringen det får. Vern av landbruksdyr er nærmest ikke eksisterende. Antall varsler er mer enn doblet. Inspeksjoner og tilsyn er halvert. Mattilsynet er god på matsikkerhet. Vi trenger et dyreverntilsyn utskilt fra Mattilsynet. Hvis fremste oppgave er uanmeldte inspeksjoner, oppfølging, iverksettelse av tiltak og avvikling av dyrehold der bonden nekter å oppfylle minstekrav til dyrevelferd.

Det er disse minstekravene, vedtatt i forrige stortingsmelding for 20 år siden, vi følger i dag. Med den kunnskap og forskningsmateriale vi har nå, er det på tide å rydde opp i kjøttindustrien. Nye velferdskrav handler om dyrs instinkter og naturlige behov. At vi er etisk og moralsk forpliktet til å ivareta dyr i fangenskap, og deres rettigheter som følende sansende individer.

Gris. Levetid 10-15 år.

De er svært sosiale, nysgjerrige, empatiske og utforskende komplekse flokkdyr. Intelligente, følsomme og har medfølelse for andres smerte og angst. De kan lære å spille dataspill og lærer også av hverandre. Brukes som trøffel griser og har en luktesans 2000 ganger bedre enn oss. De lærer forttere enn hunder og har et aktivitetsbehov som unge som tilsvarer en Border collie. Svært renslige og foretrekker å spise i motsatt hjørne av soveplassen. Sover på siden og gjerne tett sammen med familie og venner. Griser har ikke svettekjertler og er derfor utsatt for varmessress. Bruker leire for å avkjøle kroppen og fjerne utøy. De er omsorgsfulle mødre. Bygger rede for sine unger av kvist, halm og høy. Synger for ungene når hun dier dem. Sterk emosjonell kapasitet og de kan tolke andres ansiktsuttrykk og følelser. Både hos griser, andre dyr og mennesker. Forskning har bevist at griser kan planlegge og har et fremtidsperspektiv.

Det gjør det vanskelig å overse deres smerte og uholdbare forhold i kjøttindustrien. At de er nektet alle sine naturlige behov, og tilbys en trang betongtilværelse uten mulighet for bevegelse og innhold i en trøstesløs tilværelse.

En slaktegris på 100 kg har 0,80 kvm til rådighet. En avlspurke på 200 kg tilbys 1 kvm boltreplass. Det finnes ingen soveplass eller rotemateriale, som grisene har et stort behov for å utføre. Under drektighet, fødsel og diing av ungene, er hun ofte fiksert. I er trangt stålbur uten mulighet til å bevege seg eller utføre egenpleie. Hennes naturlige sovestilling er sideleie. Det trange buret tvinger henne til å ligge på frambeina. Det resulterer i hovne ledd, liggesår og dårlig blodsirkulasjon. Følgende av å være innesperret i en boks er stress, angst, smerte og depresjon. Det hindrer henne å ha et naturlig forhold til ungene hun ikke kan nå eller stelle. 20 % av ungene er dødfødte eller dør som spegris. Bonden kan selv avlive grisunger ved å slå dem mot en vegg. Ikke alle dør og blir liggende å lide. Hun insemineres før hun er 1 år og føder 8 - 15 unger. Hun får ca 5 kull før hun slaktes.

Purker har et sterkt redebyggerinstinkt. Ved fiksering vil hun fortsette adferden, selv om hun er ute av stand til å bevege seg. Dette medfører sterk uro og økning i stresshormoner.

I trange binger kan ikke griser unnsnippe mobbere. De er også plaget med sår og byller som infiseres av bakterier og parasitter i skitne omgivelser fulle av møkk og ammoniakkstank. De sklir rundt i egen avføring og blir tvunget til å sove på sement i uholdbare forhold. Betonggulv og vegger som hindrer utsyn, ingen tilgang på dagslys og frisk luft. Ingen utegang, mosjon og rotemateriale. Ingen adspredelse eller glede i en trist og elendig tilværelse.

I 2019 lovte kjøttbransjen full opprydning i norske grise fjøs. I en periode på 5 år gjennomførte Norun Haugen og andre dyrevernsaksjonister skjulte opptak fra mer enn 28 gårder. Grise fjøs ble oppsøkt flere ganger for å dokumentere hvordan norske griser lever. Resultatet er en glimrende dokumentarfilm " Griseindustriens hemmeligheter" . Her vises urovekkende bevis for vold og mishandling av griser. Dyr som blir slått, kastrert, kupert hale og nedsliping eller trekking av tenner på smågris. Alt uten bedøvelse og smertelindring. Skadde og livredde dyr, uten tilgang på veterinær eller oppfølging. Fikserte purker og døde og skadde unger. Dyr som står i mørket uten tilgang på dagslys og frisk luft. Trange overfylte binger og stressede angstfulte griser som angrep hverandre i desperasjon. Redde, apatiske og skitne dyr som vasser i egen møkk og ammoniakkstank. Renslige griser som blir tvunget til å stå og ligge i egen avføring. Alt dette utholder de. I tillegg til betydelig mishandling og tortur.

Bonden har ansvar for egne dyrs velferd. Mattilsynet er ansvarlig for tilsyn. Bønder bør belønnes for å bedre dyrevelferd på egen gård. Dette bør gis som et tilskudd fra staten. Forbrukere er mer bevisste på gårdsdyrenes lidelser, og er villige til å betale for god dyrevelferd. Å tilby utegang og frisk luft er et billig og effektivt tiltak for et bedre miljø og forebygging av stress og slåssing. I dag holdes 99 % av grisene innesperret hele livet.

Det slaktes ca 1,6 millioner griser hvert år. 9000 er avlspurker. Smågriser opptil 30 kg slaktes når de er 4 - 6 måneder.

Transport.

Grisene drives inn med vold og ved bruk av elektriske grisejagere og påføres stress og angst. De tettepakkede i overfylte slaktebiler og kan fraktes opptil 7 timer. Purker som har vært fiksert i 4 måneder eller mer, kan knapt gå og blir drevet inn med samme tempo. Noe som forårsaker beinbrudd på noen griser. De utvikler også varmestress og betydelige smertefulle påkjenninger under transporten. De står så tett at det hindrer all bevegelse og mulighet til å legge seg ned. Det hender griser blir trampet ihjel av andre desperate dyr. Ingen pauser eller vanntilgang.

Slakteriet.

99 % av griser bedøves gruppevis i nedsenkede kammer med CO2 gass. Det medfører en sviende brennende følelse i svelget, angst, stress og kvelningsfølelser. De opplever smerte, klaustrofobi åndenød og heftige krampes før bevisstløshet inntreffer. De blir deretter hengt opp i bakbeina i kjettinger og stukket i halsen for avblødning.

Når det gjelder brannsikkerhet for gårder, bør det være et krav om et overrislingsanlegg og el-sjekk. To fjøsbranner i august på 9 dager og nesten 800 griser brent levende. I betongbinger uten fluktmulighet.

Mattilsynet prioriterer matsikkerhet i kjøttindustrien. Levende dyr har krav på et forsvar og et dyreverntilsyn bestående av veterinærer, politi og dyrevernsorganisasjoner. Et selvstendig og uavhengig tilsyn utskilt fra Mattilsynet. Med vilje, evne og myndighet til å fatte inngripende tiltakene for bønder som bryter loven. I dag driver bønder i gjennomsnitt 8 år fra første tilsyn til dyreholdet blir avviklet på grunn av grove overtredelser og mishandling. Mattilsynet ønsker å prioritere de

største brukene og forbigå de små og mellomstore. Slik mener de at vi får bedre dyrevelferd. Ved å halvere tilsyn selv om varslene er doblet.

Tiltak for bedre dyrevelferd gris

Gi grisene minimum 2,5 kvm til rådighet.

Flis og halm som underlag.

Rotemateriale.

Kvister, halm og høy som redemateriell.

Dagslys, frisk luft og utegang.

La purker gå løse under drektighet, fødsel og dieperioden. Det vil lette fødselen, stress, uro og mindre grisionsfeber. Det vil også resultere i færre dødfødsler og spegrisdødelighet. I dag dør 20 % av grisungene.

En gris er ikke bare et produkt og et nummer. De har en intelligens tilsvarende et barn på 4 år. Vi kan ikke godta tortur og mishandling på norske gårder. Et fungerende dyreverntilsyn vil foreta uanmeldte inspeksjoner, avdekke mishandling og uholdbare forhold. De vil også avvikle dyrehold som ikke følger loven om dyrevern og straffeforfølge overgriper.

Vi har et etisk og moralsk ansvar for å ivareta de mest forsvarsløse blant oss. Det er ingen tvil om at griser kan føle smerte, sorg og glede. Det bør vi ta til etterretning og stå til ansvar for. Et eget dyreverntilsyn utskilt fra Mattilsynet er det eneste riktige.

Belinda Foss